

Předembryonální vývoj a 17. den z hlediska duchovní vědy

Vyhledání místa narození a rodičů před početím

Připomeňme si nejprve skutečnost, že entelechie si vyhledá místo narození a rodiče. R. Steiner říká: „Duše se začíná již mezi smrtí a novým zrozením, v určitém bodu života, cítit spřízněna s generační řadou, která potom vede k otci a matce, k předkům; jak jsou vzájemně k sobě vedeni do manželství, mají děti atd., s nimi se duše cítí postupně stále více spřízněna... Pozvolna poznáváme 36., 35. pár předků, pak 34., potom 33. a 32. pár, až dojdeme dolů k otci a matce... Víme-li, že je skutečností, že člověk je s více než 30 generacemi *spojen* krví, jež proudí těmito generacemi, potom nemůžeme říci, že rodiče zplodí jenom zvířátko; nýbrž patří k tomu *celý duchovní proces*, který probíhá po *více než 30 generací*. Pouze si to musíme uvědomit.“ (GA 181) Upozorníme ještě na popis, který podal R. Steiner v r. 1906 a který se týká vyhledávání rodičů před početím. „Zárodek již nemá nalézt staré astrální tělo, ale musí si tvořit nové astrální tělo z nediferencované astrální materie, takže tento proces závisí na člověku samém: tvar a barva nového astrálního těla je podle sil předchozího života...“ (1. cyklus, GA 95, 1907, 2. cyklus GA 99)

Proč tyto lidské zárodky (útvary zvonkovitého tvaru, sestávající z kauzálního těla a astrálního těla spěchají pryč tak razantní rychlostí (skrze astrální prostor)? Protože musí vyhledat rodičovský pár, který se podle charakteru a rodinných poměrů hodí k lidskému zárodku. Rychlost umožňuje nalezení rodičovského páru.

V tom, co se odehrává dále, je člověk odkázán na pomoc. Vyšší bytosti vedou lidský zárodek k odpovídajícímu rodičovskému páru. Ne vždy může být vyhledán rodičovský pár, který se zcela přesně hodí k lidskému zárodku; vždy je možné vyhledat to nejlépe vhodné. A rovněž nemůže být vybudováno takové fyzické tělo, které se zcela přesně hodí k éternému tělu lidského zárodku. Úplná harmonie nemůže existovat. Odtud pocházejí rozpory mezi duší a tělem v člověku.“ (GA 95)

Úloha éterného a astrálního těla při vývoji lidského zárodku

R. Steiner popisuje tyto procesy a vztahy podobně:

„Způsob tvorby éterného těla nezávisí jen na člověku ve fázi momentálního vývoje, ale v tomto tvoření je člověk závislý na vnějších bytostech. Proto má člověk sice vždy vhodné astrální tělo, ale toto astrální tělo se nemusí úplně hodit do éterného a fyzického těla. Odtud pochází častá disharmonie a nespokojenost v životě. Budoucí lidé tak spěchají dolů zvláště proto, že hledají vhodný rodičovský pár, který jim poskytne nejlepší možnost získat astrálnímu základu odpovídající éternou a fyzickou tělesnost. Může to být vždy jen relativně nejlepší a vhodný rodičovský pár, který jim toto dá. Při tomto hledání působí bytosti, které éterné tělo přičlení k astrálnímu tělu; podobají se těm, které mnohdy nazýváme národními duchy...“

Éterným tělem je člověk přitahován k národu a k rodině v širším smyslu, do nichž se nově narodí.

Podle způsobu, jakým si vybudoval své astrální tělo, bude přitahován k mateřské části svých rodičů. Esence, substance, členění astrálního těla táhne ho k matce. Já táhne nového člověka k otcovské části rodičů... Toto Já se vyvíjelo během mnoha inkarnací. Já jednoho člověka se odlišuje od Já jiného, a to, jaké je nyní, způsobuje zvláštní přitažlivost k otci.

Éterné tělo ho táhne k národu, k rodině, astrální tělo táhne zvláště k matce, Já k otci. Podle toho se řídí celý výtvar, který chce dolů, k novému vtělení.

Může se stát, že astrální tělo je přitaženo k mateřské části, Já ale nechce k příslušnému otci. V tomto případě pokračuje putování dál, .1/ k nalezení vhodného rodičovského páru.

Zde popsaný děj se odehrává tak, aby jeho podstatná část byla ukončená asi do třetího týdne po početí.

Třebaže člověk, sestávající z Já, astrálního a éterného těla, je hned od okamžiku početí v blízkosti matky, která má oplodněný lidský zárodek v sobě, ale působí zvenku. V této době, asi ve třetím týdnu, se loto astrální a éterné tělo chopí lidského zárodku a začne spolupracovat na člověku. Až dosud se vývoj fyzického těla (Korper) uskutečňoval bez vlivu astrálního a éterného těla, nyní na vývoj dítěte začínají společně působit a sami rozvrhují další utváření lidského zárodku. Vidíme tedy, že to, co bylo řečeno o éterném těle, platí ještě ve větší míře ohledně fyzického těla: zde se harmonie realizuje ještě obtížněji. Tato důležitá skutečnost vrhá světlo na mnohé z toho, *co se děje ve světě*.

Doposud jsme popisovali *běžného současného člověka* v jeho normálním vývoji. Úplně to neplatí pro člověka, který ve své předchozí inkarnaci započal okultní vývoj. Čím výše došel, tím dříve nadejde okamžik, kdy sám začíná zpracovávat své fyzické tělo. Čím později začne uchopovat fyzický zárodek, tím méně může ovládat fyzické tělo. U nejvýše vyvinutých lidských individualit, kteří jsou vůdci duchovní části našeho světa, se takovéto uchopení uskuteční již při početí...“ (GA 99)

Pokud to dobře chápu, tak tyto popisy R. Steinera z let 1906 a 1907 neobsahují líčení o sledování generační řady, které jsme viděli dříve, v přednášce z r. 1918. Mám dojem, že v těch prvních podává popisy na základě svých bezprostředních jasnovidných pozorování a ty poslední popisy mu vyvstaly spíše ze čtení z kroniky Akáša. Na straně 34 jsme již citovali výroky R. Steinera z r. 1913:

„Goethe tedy... měl zvláštní znamení svých předků, protože se z duchovního světa stále staral o to, aby své vlastnosti vštípil předkům. A tak, jak to bylo ukázáno na příkladu Goetheho, činí každý člověk.“ Podle mě to vypadá tak, jako by to, co bylo „ukázáno na Goethově příkladu“, mělo být pravidlem, ale také se vyskytuje mnoho nepravidelností tak, že v praxi nemohou být pravidla dodržena. K těmto nepredvídaným zásahům patří také řízené početí.

Význam okamžiku před vtělením, kdy se včleňuje éterné tělo

Nyní tedy můžeme porozumět i následujícím větám:

„Bezprostředně před vtělením dochází k velmi důležité události, která je paralelní k tomu, co se děje v okamžiku smrti. Podobně jako bezprostředně po smrti (tedy hned po odložení fyzického těla - Leib- Körper) se před duší rozvine zpětná vzpomínka na minulý život podobná široké malbě, tak se bezprostředně před vtělením objeví určitý druh *vhledu* do příštího života. Nevidíme před sebou všechny detaily, ale všechny poměry příštího života ve velkých obrysech.

Tento okamžik má obrovský význam. Stává se, že lidé, kteří v dřívějších životech velmi trpěli a prožili mnoho těžkostí, dostanou při pohledu na nové poměry a osudy šok a duši drží zpět od úplného vtělení, takže do těla vejde jen část duše. Šok z takového *vhledu* má za následek narození idiota nebo epileptika.“(GA 95) Zde je vtělením zřejmě míněno uchopení vlastního embrya, tedy zárodečného disku, éterným a astrálním tělem. Tedy tento *vhled* nastává bezprostředně před uchopením fyzického zárodku. V této době, asi ve 3. týdnu, začíná toto astrální tělo a éterné tělo uchopovat lidský zárodek a začínají spolupracovat na člověku... (GA 99)

Ze stejné oblasti připojujeme ještě několik detailů o okamžiku *vhledu*:

„Když člověk (tedy entelechické Já, spojené se svým novým astrálním tělem, duchovní zárodek se z něho přece již oddělil) vklouzne do svého éterného těla a nemá ještě fyzické tělo (Körper), tedy mezi počtím a 17. dnem - je to jen krátký, ale nej důležitější moment - tu získává *vidění* následujícího života; nikoli všechny jednotlivosti, pouze přehled o všem, co jej v budoucím životě čeká“ (tamtéž).

„A když člověk dostane éterné tělo, stane se mu něco podobného, jako když prochází branou smrti. Zatímco tam se mu naskytne se mu zpětný pohled na uplynulý život, nyní má *vhled* do života, do něhož chce právě vstoupit. Má to pro něj velký význam. Stane se to v *okamžiku, kdy se včleňuje éterné tělo*. Tento okamžik mu potom zmizí z paměti. Nevidí zde jednotlivosti, ale obraz životních možností...“ (GA 111) Zde to tedy znamená, že lidská bytost, která se chce inkarnovat, získá tento prorocký *vhled* „v okamžiku, kdy se včleňuje éterné tělo.“

Předtím bylo řečeno: „A protože fyzické tělo, které mu poskytnou rodiče, může být nalezeno jen přibližně odpovídající astrálnímu tělu a Já, tyto bytosti k člověku mezitím přiřčení éterné tělo, díky němuž se potom může uskutečnit to nejlepší možné sladění mezi tím, co bylo dáno z pozemského a z duchovního světa“ (tamtéž).

Problém s co nejvhodnějším přizpůsobením se lidské bytosti, toužící se inkarnovat, fyzicko-tělesným podmínkám, které vyplývají z volby rodičů a tím i z dědičné výbavy a prostředí, můžeme vytušit z příkladu, který R. Steiner popsal v Léčebně-pedagogickém kurzu (GA 317) z něhož jsme citovali již na s. 59: „Tento mladík je *génus*... podle svých karmických antecedencí jím může být. Ale...“

Když tyto různé textové výňatky zpracujeme a shrneme, mohl by nám z nich vyplynout následující obraz: Teprve krátce před vtělením éterného a astrálního těla do fyzického zárodku se éterné tělo tvoří podle astrálního těla a Já. Z hlediska lidské bytosti se utváří kvůli tomu, že tato lidská bytost po opuštění

duchovního zárodku fyzického těla, který se při početí přikloní k matce, má „pocit strádání“, a proto si „nyní ze světového éteru stáhne éternou substanci“. (GA 226) Duchovní bytosti mezitím člověku přisunou éterné tělo, a tím mu umožní dosáhnout nejlepšího přizpůsobení (pozorováno z hlediska duchovního světa).

Při vhledu do budoucnosti si musíme uvědomit, čím je základ zárodku ve fyzickém těle osudově obdařený. Éterné tělo přitom ještě nesmí být zcela ponořeno do fyzické organizace, jinak by se dostavil spánek, tj. neuvědomování si duchovna. Vhled do budoucnosti je během procesu vtělování krátkým okamžikem. Mohli bychom také říci, že éterné tělo určitým způsobem ještě zvnějška ohmatává lidský zárodečný základ, který se právě chystá zvrásnit a Já přitom vidí v éterném těle obraz z prorockého vidění budoucnosti.

Příčina a následek šoku při vhledu do budoucnosti

Působení šoku R. Steiner vysvětluje takto: „Tento vhled do budoucnosti se mu může stát osudným jen tehdy, když jím utrpěl tzv. šok, tj. zpěčuje se vstoupit do fyzického těla. Při regulérním vstupu se éterné tělo kryje s fyzickým tělem; ovšem v případech šoku nikoli. Éterné tělo pak nevejde úplně dovnitř fyzického těla, zejména na hlavě vyčnívá ven a proto nemůže správně vypracovat orgány rozumu. Část případů idiocie s tím souvisí, ale ne zcela všechny; to je třeba zvláště zdůraznit.“ (GA 111)

K příčině a následkům šoku ještě dodává: „Duše se téměř zdráhá fyzickému ztělesnění. Takový člověk nemůže správně používat svůj mozek, protože s ním není správně spojený. Pouze když se člověk nechá správně připojit ke svému fyzickému nástroji, může ho správně používat. Zatímco normálně éterné tělo jen slabě vyčnívá, u idiotů lze mnohdy vidět části éterného těla, které přečnívají daleko nad hlavu jako éterný svit.“ (GA 99)

Třetí-čtvrtý týden po početí

V stručném souhrnu nastiňuje R. Steiner inkorporační proces následovně:

„Když člověk již pošle dolů duchovní zárodek pro své fyzické tělo (dříve, na s. 98, byla popsána účast na generační řadě - „až po stoletích se narodí rodičovský pár ...“), tak člověk sám ještě pobývá v duchovních světech, kde shromažďuje kolem sebe éter, takže se nakrátko stává bytostí sestávající z Já, astrálního těla a éteru... A teprve během embryonální doby, ve třetím-čtvrtém týdnu po početí, sjednocuje člověk to, co si v prvních třech až čtyřech týdnech utvořil ze spojení duchovního a fyzického zárodku, co tedy přišlo na Zemi dříve než on...“ (GA 227)

Teprve v prvních třech týdnech, v době mezi početím a 17. dnem, ve výše uvedené době před-embryonálního vývoje, se připojuje *éterné tělo* podle karmických předpokladů astrálního těla a stávajících daností fyzického těla, které jsou podmíněny početím. A krátce předtím, než se lidská bytost sestávající z Já, astrálního těla a éterného těla chopí pozvedajícího se lidského zárodku, přímého základu embrya, tedy krátce před 17. dnem, přichází vidění, *vhled do budoucnosti*, protože zde je přítomno éterné tělo, na němž se může zrcadlit karmický obsah astrálního těla a Já.

Probuzení činnosti Já

O *probuzení činnosti Já* R. Steiner uvádí: „Když se lidský zárodek vyvíjí v mateřském těle, ve třetím týdnu se sjednocuje Já s jinými články lidské organizace, ale teprve v posledních měsících před porodem se postupně dostává k činnosti. Teprve nyní se Já stává vnitřní, hybnou silou... Máme tu co do činění s Já, které pochází z dřívějších inkarna- cí a lidský zárodek uvádí k pohybu.“(GA 114)

Max Hoffmeister